

eip-agri
AGRICULTURE & INNOVATION

Lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas

Stimuls būt radošiem un mācīties

Finansējusi

Eiropas
Komisija

LV

Domāt neierastāk, lai kopradītu un koplietotu zināšanas

Zināšanu apmaiņas, mācīšanās un inovācijas pieejas lauksaimniecībā strauji attīstās. Ikviens, kurš nodarbojas ar saimniekošanu laukos, lauku konsultācijām, pētniecību, apmācību un izglītību, saskaras ar dažādām grūtībām, ko rada vajadzība pielāgoties šai mainīgajai videi.

Savulaik šķīta, pietiek ar to, ka risinājumi tiek izstrādāti pētniecības vidē un pēc tam darīti zināmi lauksaimniekiem. Lai 21. gadsimtā saglabātu lauksaimniecības un pārtikas ražošanas konkurētspēju un lauku apvidu dzīvīgumu, būtiska nozīme ir jauniem un labākiem zināšanu un pieredzes koplietošanas veidiem. Pateicoties EIP-AGRI interaktīvās inovācijas modelim, zināšanas tagad kopīgi rada lauksaimnieki, zinātnieki, konsultanti, uzņēmumi, NVO u. c. Lai raksturotu visu zināšanu apmaiņas sistēmu, proti, to, kā cilvēki un organizācijas mijiedarbojas kādā valstī vai reģionā, lieto jēdzienu **“Lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēma” (AKIS)**. AKIS var iekļaut lauku saimniecības, uzņēmumus, pārvaldes iestādes, pētniecības institūtus utt., un atkarībā no valsts vai sektora tā var būtiski atšķirties. Izstrādājot jaunu AKIS, būtu jāņem vērā tehniskā, organizatoriskā un sociālā dimensija (“sistēmas pieeja”), jo tas palīdz pārvarēt plaisu starp zinātni un praksi.

EIP-AGRI mērķis ir veicināt lauksaimnieku virzītus interaktīvas inovācijas projektus un satvināt pētniecību un praksi. Lauksaimniecības un lauku attīstības Ģenerāldirektorāts organizēja EIP-AGRI semināru “Veicināt radošumu un mācīšanos ar lauksaimniecisko zināšanu sistēmu un interaktīvās inovācijas palīdzību”. Seminārā uzmanība tika pievērsta tam, cik svarīgi ir nerimtīgi uzlabot AKIS, un uzsvērti daži praktiski piemēri, kas parāda, kā mainās zināšanu apmaiņa, mācīšanās un inovācija lauksaimniecības, mežsaimniecības un lauku attīstības sektorā.

Šajā brošūrā ir iekļauti seminārā apspriestie piemēri, rīki un padomi lauksaimniekiem, konsultantiem un pētniekiem, kuri vēlas uzlabot savstarpējo sadarbību un palielināt ES lauku saimniecību ienesīgumu, ražīgumu un ilgtspēju.

Saturs

Domāt neierastāk, lai kopradītu un koplietotu zināšanas	2
AKIS 1.0: izprast, kā zināšanu plūsmas atbalsta lauksaimniecību	3
AKIS 2.0: veidot nākotnes zināšanu apmaiņas sistēmu, kas pielāgota lauksaimnieku vajadzībām	4
Daudzdisciplināri zināšanu tīkli lauksaimniekiem	5
Zināšanu apmaiņa starp lauksaimniekiem	6
Lauksaimnieku virzīta interaktīva inovācija	7
Inovatīvi mediji lauksaimniecībā	8
Sociālie mediji, ko lauksaimnieki veido lauksaimniekiem	9
Salīdzinošā novērtēšana labākam lauku saimniecību sniegumam	10
Domāt neierastāk	11
Infografika: Kā pilnveidot lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas, lai atbalstītu lauksaimnieku vajadzības	12

Sākotnēji izstrādājis EIP-AGRI lauku saimniecības kopas inovāciju darbinātāji un lauksaimnieki. Brošūra lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas, 2018. gada februāris. Pasaules Lauksaimniecības organizācija (FAO), Ķīna, Pekina. Tīmekļa vietne: http://www.fao.org/ag/efi/efi/efi_publications/efi_publications_en.asp. Attēli: Shutterstock.com, iStock.com, www.fao.org

► AKIS 1.0: izprast, kā zināšanu plūsmas atbalsta lauksaimniecību

Jēdzienu "lauksaimniecisko zināšanu un inovācijas sistēmas" (AKIS) lieto, lai aprakstītu veidu, kā cilvēki un organizācijas apvienojas nolūkā veicināt savstarpēju mācīšanos, radīt, kopīgot un izmantot ar lauksaimniecību saistītas zināšanas un informāciju. Lauksaimniecisko zināšanu radīšanā ir iesaistīti ļoti dažādi cilvēki. Lauksaimnieki, konsultanti, pētnieki, kursu un apmācību piedāvātāji, ražošanas resursu piegādātāji, mazumtirgotāji, mediji, ministrijas – tie visi ir daļa no nacionālas vai reģionālas AKIS, jo tie gan lieto, gan rada zināšanas, gan arī apmainās ar tām. Tā ir pašreizējā situācija ("AKIS 1.0"). Tomēr sadarbību starp šīm daudzveidīgajām grupām var būtiski uzlabot – intensīvāka mijiedarbība un savstarpēja papildināšanās veicinās inovāciju un tās ietekmi.

Attiecības starp lauksaimniekiem, sabiedrību un dabu mainās, jo izzūd resursi, pieaug iedzīvotāju skaits un vides noslodze, mainās sabiedrības vēlmes, rodas jaunas tehnoloģijas un palielinās klimata pārmaiņu radītā ietekme. Lauksaimniecība un pārtikas aprīte no ražotāja līdz patērētājam nākotnē tiks organizēta pavisam citādi. Turklāt arvien būtiskāki kļūst ar

nepārtikas lauksaimniecību saistītie jautājumi. Šo iemeslu dēļ lauksaimniekiem un mežsaimniekiem ir vajadzīgas jaunas zināšanas, jaunas prasmes un novatoriskas idejas, lai tie varētu izveidot un pārvaldīt viedākas un ilgtspējīgākas ražošanas sistēmas.

Projektā **PROAKIS** ir aprakstīti AKIS veidi, kas izradījušies visefektīvākie kontaktu veidošanā un zināšanu plūsmu atbalstīšanā. Lai lauksaimnieki varētu pievērsties inovācijai, veiksmīgi atrisināt problēmas un pievērsties jaunām attīstības iespējām, ir vajadzīga nepārtraukta piekļuve uzticamiem un relevantiem zināšanu avotiem. Projekts uzskatāmi parādīja, cik svarīgi ir uzlabot nacionālo un reģionālo AKIS struktūru un organizāciju, lai paātrinātu inovāciju.

Uzziniet, kā zināšanu un inovācijas sistēmas un konsultāciju pakalpojumi tiek pilnveidoti jūsu valstī: www.proakis.eu.

Pārskats par Eiropas AKIS (2014), avots: PRO-AKIS ziņojums

Avots: PRO-AKIS ziņojums.

► AKIS 2.0: veidot nākotnes zināšanu apmaiņas sistēmu, kas pielāgota lauksaimnieku vajadzībām

“Lineāras zināšanu pārnese” modelis, kurā pētnieki, izglītotāji un tehniskie eksperti izstrādā lauksaimniecības problēmu risinājumus un tad dara tos zināmus lauksaimniekiem, 21. gadsimtā arvien vairāk zaudē savu lietderību. Aizvien lielāku nozīmi iegūst lauksaimnieku mācīšanās no līdzbiedriem, un konsultanti sāk izmantot interaktīvas metodes, lai pilnvērtīgāk atbalstītu inovāciju un pārmaiņas. Arī jauni mediji un informācijas tehnoloģijas paver jaunas un aizraujošas iespējas kopradīt zināšanas un dalīties pieredzē, kas vajadzīga, lai atrisinātu sarežģītās problēmas, ar kurām tagad saskaramies. Ir vajadzīgs zināšanu sistēmu atjauninājums: “AKIS 2.0”.

Paiet zināms laiks, līdz jaunas **zināšanu apmaiņas** pieejas nostabilizējas praksē. Lai gudri un lietderīgi izmantotu jaunus saziņas kanālus, ir vajadzīgas jaunas prasmes. Pastāv valodas barjeras, un daudzos gadījumos starp pētniecību, konsultēšanu un praksi joprojām ir plaša, kas kavē divvirzienu informācijas plūsmu, kura vajadzīga, lai palīdzētu rast ar lauksaimnieku vajadzībām un iespējām saistītus inovatīvus risinājumus.

Ikvienam, kas iesaistīts lauksaimniecisko zināšanu sistēmās, jākoncentrējas uz faktiskajām problēmām, ar kurām saskaras lauksaimnieki. Tādā veidā būs iespējams rast pragmatiskus risinājumus, kurus lauksaimnieki ir motivēti īstenot un no kuriem viņi gūs labumu.

Padomi pētniekiem un pētniecības vadītājiem

- Veiciniet pētniecības un prakses mijiedarbību
- Gādājiet par to, lai pētniecība labāk atbilstu lauksaimnieku vajadzībām un apstākļiem
- Atalgojiet pētniekus par aktīvāku sadarbību ar lauksaimniekiem

Padomi konsultantiem

- Pielāgojiet konsultācijas lauksaimnieku mainīgajām vajadzībām
- Uzlabojiet saikni ar pētniecību
- Rīkojieties neatkarīgi un esiet uzticami

Padomi kursu pasniedzējiem

- Gādājiet par to, lai visi lauksaimnieki būtu labāk informēti par mūžizglītības iespējām un varētu tām viegli piekļūt
- Rosiniet lauksaimniekus mācīties no līdzbiedriem un iesaistīties neformālā zināšanu apmaiņā
- Sekmējiet inovāciju lauksaimniecības izglītības un apmācības programmās

Padomi uzņēmumiem

- Veiciniet labāku izpratni un radiet savstarpēji izdevīgas partnerības starp lauksaimniekiem un pārstrādes uzņēmumiem

Padomi tīkliem un medijiem

- Optimālāk izmantojiet neformālas zināšanu apmaiņas tīklus
- Gādājiet par lauksaimniecības jautājumu plašāku atspoguļošanu masu medijos un īpašu uzmanību veltiet lauksaimniecības inovācijām
- Nodrošiniet laukiem veltītos medijos kvalitatīvāku informāciju par lauksaimniecības jautājumiem

Padomi publiskajām iestādēm

- Veidojiet nemateriālo un materiālo infrastruktūru, kas veicina zināšanu apmaiņu starp pētniekiem, konsultantiem un praktiķiem
- Ieguldiet neatkarīgos konsultāciju pakalpojumus, kas veicina uzticēšanos

Lai uzlabotu zināšanu apmaiņu, mācīšanos un interaktīvo inovāciju lauksaimniecības, mežsaimniecības un lauku attīstības sektorā, visā Eiropā jau izmanto jaunus rīkus un pieejas. Lauksaimnieki kļūst aizvien radošāki un atjautīgāki. Dažādos kanālos, sākot ar sociālajiem medijiem un beidzot ar tīkliem, ko lauksaimnieki radījuši lauksaimniekiem, tiek izplatīti vērtīgi veiksmes stāsti. Tādas pieejas kā lauku saimniecību snieguma salīdzinošā novērtēšana palīdz lauksaimniekiem pielāgot un uzlabot saimniecību pārvaldību. Turpmākajās lappusēs ir aprakstīti daži iedvesmojoši piemēri.

► Veido vairāku dalībnieku zināšanu tīklu lauksaimniekiem

Aizvien aug to praktisko zināšanu tīklu skaits, kuri sniedz zināšanas lauksaimniekiem. Ko piemēru var minēt programmas "Apvārsnis 2020" finansētos tematiskos tīklus, kuru galvenais uzdevums ir apkopot paraugprakses piemērus un noderīgus pētījumu secinājumus un darīt tos zināmus lauksaimniekiem vienkāršā un saprotamā valodā. Lauksaimnieku virzītās platformās notiek apmaiņa ar jaunām zināšanām un inovācijām, lai tās ieviestu praksē un vēl vairāk pielāgotu.

Ir vajadzīgi vairāki zināšanu tīkli – gan formāli, gan neformāli –, kas sagatavo lauksaimniekiem relevantu informāciju. Tikpat būtiski ir šos zināšanu tīklus integrēt reģionālās vai nacionālās AKIS.

Iepazīstieties ar [EIP-AGRI brošūru "Tematiskie tīkli programmā "Apvārsnis 2020""](#) (angļu, franču, ungāru, spāņu valodā).

Teagasc: integrēta zināšanu, informācijas, konsultāciju un apmācības pakete - Īrija

"Lauksaimniecību papildinošie pasākumi ir mainījušies – lauku konsultācijas nu aizstājusi palīdzība lauksaimniekiem mācīties citam no cita," teic Teagasc Zināšanu pārneses nodaļas direktors un EUFRAS valdes priekšsēdētājs Toms Kellijs.

Īrijas Lauksaimniecības un pārtikas attīstības iestāde Teagasc ir pārliecināta, ka zināšanu tīkliem jābūt integrētiem Īrijas AKIS. Galvenā nozīme ir visaptverošai pieejai, kas konsultācijas apvieno ar pētniecību un izglītību un vienlaikus iesaista arī citas ieinteresētās personas un organizācijas. Iestāde vada zināšanu programmas, kas pielāgotas lauksaimnieku vajadzībām, un apmāca un atbalsta citus lauksaimnieciskās informācijas sniedzējus. Teagasc programma "ConnectEd" nodrošina profesionāļiem piekļuvi publikācijām, apmācībām un atbalsta rīkiem, kā arī iespēju lieliem un maziem uzņēmumiem iesaistīties lauksaimniecības un pārtikas aprites tīklos. Lai paplašinātu tīklu un dalītos ar zinātni, tiek slēgti pakalpojumu līgumi un veidota sadarbība ar citiem zināšanu sniedzējiem. Teagasc tīklā ir iesaistījušies ļoti dažādi dalībnieki, piemēram, pārstrādes uzņēmumi, lauku konsultanti, komercdarbības konsultanti, laukiem veltīti mediji, lauksaimnieku organizācijas. Teagasc atbalsta lauksaimnieku salīdzinošās novērtēšanas rīkus un diskusiju grupas, palīdzot sekot līdzi izmaiņām un motivējot mainīties, un tādējādi iedrošina lauksaimniekus sākt izmantot jaunas tehnoloģijas.

Vairāk informācijas: www.teagasc.ie

► Zināšanu apmaiņa starp lauksaimniekiem

Tāpat kā citi uzņēmēji, arī vairums lauksaimnieku ir pieraduši savas problēmas risināt paši. Lauksaimniekiem ir raksturīga dabiska vēlme eksperimentēt. Viņi pilnībā izprot savas saimniecības specifisko situāciju un pastāvīgi pielāgo saimniekošanas sistēmas, lai uzlabotu ražīgumu un ienesīgumu. Tomēr, kad lauksaimnieki izmēģina ko jaunu, viņi to bieži dara vieni paši, jo pētniecībā netiek pievērsts pietiekami daudz uzmanības specifiskām saimniekošanas vajadzībām. Savukārt pieredzes apmaiņa ar citiem lauksaimniekiem var palīdzēt gūt būtiskus panākumus problēmu risināšanā.

Lauksaimniecības mašīnu vietā – sliekas - Francija

Franču zemniekam Žanam Amo raizes sagādāja erozija un augsnes struktūras pasliktināšanās, ko viņa saimniecībā bija izraisījusi lauksaimniecības mašīnu izmantošana. 1996. gadā viņš satika citu lauksaimnieku Frederiku Tomā, kurš izmantoja saudzējošās lauksaimniecības metodes, proti, tādus augsnes apsaimniekošanas paņēmienus, kas minimalizē augsnes struktūras, sastāva un bioloģiskās daudzveidības izjaukšanu. F. Tomā iedvesmots, Ž. Amo lauksaimniecības žurnālos un internetā sāka meklēt informāciju, lai uzzinātu vairāk par saudzējošo lauksaimniecību. Ž. Amo: "Izmēģinādams vairākas augsnes apsaimniekošanas metodes, pamazām sāku tās izprast un pārņemt. Es vairs neaparau laukus katru gadu un pārgāju uz saudzējošo lauksaimniecību. Tagad augsnes aizsardzības nolūkos izmantoju lauksaimniecības kultūras un augu atliekas, bet augsnes apstrādi lauksaimniecības mašīnu vietā veic sliekas." Augsnes struktūru viņa 200 hektāru lielajos laukos tagad uzlabo augu saknes, sliekas un augsnes segums. Tādējādi viņš ietaupa uz mehāniskās apstrādes rēķina un ir pamanījis, ka šī pieeja labvēlīgi ietekmē arī dzīvo dabu viņa saimniecībā.

Vairāk informācijas: [prezentācija EIP-AGRI seminārā "Zināšanu sistēmas"](#).

Daudzās valstīs ir īpašas nacionālas/reģionālas programmas, kuru mērķis ir rosināt lauksaimniekus mācīties no citiem lauksaimniekiem. 2017. gadā divos programmas "Apvārsnis 2020" projektos ar vairākiem iesaistītajiem sāka apzināt šādu mācīšanos demonstrējumu saimniecībās visā ES. Ir ļoti svarīgi veicināt šādas darbības, kas notiek klātienē un uz lauka, - pārliecināt lauksaimniekus mainīt praksi nav viegli, ja sadarbība notiek tikai internetā. Demonstrējumu saimniecību apzināšana lieti noderēs visām darba grupām un programmas "Apvārsnis 2020" projektos ar vairākiem iesaistītajiem. Vairāk informācijas:

- **AgriDemo-F2F** - Interaktīvas AgriDemo-Hub kopienas veidošana: lauksaimnieku savstarpējās mācīšanās uzlabošana. [CORDIS](#) (2016) – [projekta tīmekļa vietne](#)
- **PLAID** - Mācīšanās no līdzbiedriem: piekļuve inovācijai ar demonstrējumu starpniecību. [CORDIS](#) (2016) – [projekta tīmekļa vietne](#)

Lauka laboratorijas inovatīviem lauksaimniekiem - Lielbritānija

Lai lauksaimnieku grupām nodrošinātu pētniecības atbalstu un dotācijas, kas pavērtu viņiem iespēju veidot lauka laboratorijas, Lielbritānijā 2012. gadā tika izveidota programma "Duchy Future Farming". Trīs gadu laikā lauka laboratorijās, kas izveidotas 35 tematiskajās jomās, iesaistījās vairāk nekā 750 lauksaimnieku. Augsnes asociācija, pamatojoties uz programmā gūto pieredzi, 2015. gadā izveidoja tīklu "Inovatīvie lauksaimnieki", kurā lauksaimnieki sadarbojas, lai rastu ilgtermiņa risinājumus praktiskām problēmām. "Inovatīvie lauksaimnieki" sniedz profesionālu atbalstu un nodrošina piekļuvi speciālam pētniecības fondam. Tīkla dibinātāju mērķis ir līdz 2020. gadam piešķirt lauksaimnieku grupām vairāk nekā 800 000 mārciņas, tādējādi ļaujot lauksaimniekiem izpētīt metodes, kas reāli mainīs saimniekošanas praksi. Augsnes asociācija darbojas arī kā inovāciju atbalsta dienests, kas palīdz tādām grupām kā EIP-AGRI darba grupas pieteikties uz finansējumu. Augsnes asociācija darbojas kā starpnieks, kas veido jaunas grupas un saved kopā līdzīgi domājošos. Pašlaik Valsts lauku tīkls Skotijā ir nolīdzis Augsnes asociāciju kā inovāciju atbalsta dienestu.

Programmas "Inovatīvie lauksaimnieki" vadītāja Keita Preslande skaidro: "Lauksaimnieki un pētnieki sadarbojas, lai rastu ilgtspējīgus risinājumus problēmām lauksaimniecībā. Lauksaimnieki mācās no pētniekiem izstrādāt labus eksperimentālos plānus un uzzina, ko pētniecības aprindas jau noskaidrojušas par attiecīgo jautājumu, un vienlaikus palīdz pētniekiem saprast, kādas ir faktiskās prioritātes, ar kurām jāreķinās. Konsultanti palīdz koordinēt grupas, un lauksaimniecības organizācijas var izveidot pašas savu iesaistīto lauksaimnieku tīklu. Interese par šo pragmatisko un uz sadarbību vērsto veidu, kā risināt lauksaimniecībā pastāvošās problēmas, ir liela."

Vairāk informācijas: : www.innovativefarmers.org

Praktiski padomi inovācijas atbalsta centriem

- Tieša saziņa ar citiem lauksaimniekiem, kas apvienota ar iepazīšanos ar paraugpraksi un veiksmīgu alternatīvu piemēriem, kā arī aktuālu informāciju par ienesīgumu, var iedrošināt lauksaimniekus paplašināt savas zināšanas un izmēģināt jaunas saimniekošanas metodes.
- Vislabāk darbojas integrētas pieejas – tikšanās klātienē lauku saimniecībā apvienojumā ar informācijas apmaiņu internetā. Tomēr nevajadzētu pajauties tikai uz sadarbību internetā vien, jo tā parasti ir mazāk efektīva nekā klātienē tikšanās un informācijas apmaiņa ar līdzbiedriem. Grupu sanāksmēm jābūt pienācīgi sagatavotām – ja sanāksmes ir slikti organizētas, dalībnieki ātri zaudē interesi un uzticēšanos.
- Labi risinājumi, ko lauksaimnieki raduši lauksaimniekiem, izplatās ātri.
- Lauksaimnieku grupas var piesaistīt dažādus finansējuma avotus, jo īpaši inovatīvās jomās, – esiet radoši!

Padomi, kā meklēt, koplietot un kopradīt saturu EIP-AGRI tīkla vietnē

- Meklējiet interesantus projektus, kuros jau varētu būt atrasts konkrētās problēmas risinājums
- Pastāstiet par sava projekta ideju
- Dariet zināmas savas praktiskās vajadzības

► Inovatīvi mediji lauksaimniecībā

Lauksaimniecības žurnālistika mainās, un, lai sniegtu informāciju lauksaimniekiem un par lauksaimniekiem, tiek izmantoti jauni, alternatīvi mediji. Tiešsaistes videomateriālu izmantošanas apjoms ir būtiski audzis, jo tie izrādījušies ļoti noderīgi, lai pārvarētu informācijas plaisu starp zinātņi un praksi un starp lauksaimniekiem un patērētājiem. Turklāt lauksaimnieki var uzņemt iniciatīvu un ieviest inovatīvas pieejas, kā uzrunāt sabiedrību.

MyKuhTube tiešsaistes video saista patērētājus un lauksaimniekus - Vācija

Divdesmit piena lopkopji Vācijā kopš 2013. gada izmanto tiešsaistes video, lai informētu par reālo ikdienu savā lauku saimniecībā. Katru nedēļu vietnē www.mykuhtube.de tiek publicēti divi video ("Kuh" vācu valodā nozīmē "govs"). Šo iniciatīvu vada Lejassaksijas Piensaimnieku asociācija. MyKuhTube ir kopiena ("Kuhmmunity"), kuras YouTube kanālam ir teju 3000 abonenti. Ar video starpniecību iespējams sekot līdz lauksaimniekiem viņu ikdienas darbā. Iespējams uzzināt par jaunām tehnoloģijām, izmēģinātām un pārbaudītām metodēm un kopīgu problēmu risinājumiem. Tāpat iespējams iepazīties ar lauksaimnieku ģimenēm, iepazīt viņu govus un uzzināt, kā tas ir – būt piena lopkopim attiecīgajā reģionā.

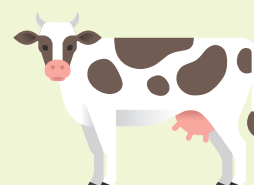
Viens no lopkopjiem un filmu veidotājiem Amoss Venema teic: "Uzskatu, ka mums, piena lopkopjiem, kā mūsdienīgiem darījumu cilvēkiem ir jāparāda, kā mēs dzīvojam – pakārtojam savu dzīvi govīm un pārtiekam no tām –, lai patērētājiem būtu lielāka izpratne par mūsu ikdienu. Ir svarīgi, lai pilsētnieki uzzinātu vairāk par lauku dzīvi un ilgtspējīgām piena lopkopības saimniecībām." Amoss apgalvo, ka daudzo videosižetu publicēšanai vietnē MyKuhTube ir bijusi pozitīva ietekme: arvien vairāk cilvēku apmeklē viņa saimniecību atvērto durvju dienās, tā vairāk nekā 500 reizes ir pieminēta preses izdevumos, rādīta 20 televīzijas sižetos un minēta 30 radio raidījumos, un vienam no viņa YouTube video nu jau ir vairāk nekā 150 000 klikšķu.

Vairāk informācijas: <https://www.youtube.com/user/mykuhtube>

Praktiski padomi filmu veidotājiem

- Videosižetos aplūkojiet vienu tematu un centieties tos veidot pēc iespējas īsākus (ne garākus par 3 minūtēm)
- Nelietojiet pārlietu sarežģītu izteiksmes veidu – stāstiet skaidri un vienkārši
- Izvēlieties labu nosaukumu un pavadtekstu savam videosižetam, lai ieinteresētu cilvēkus tīties

► Sociālie mediji, ko lauksaimnieki veido lauksaimniekiem

Lauksaimnieki arvien vairāk izmanto tādus sociālos medijus kā Twitter, Facebook, Pinterest un Snapchat. Viņi dalās ar idejām, apspriež sasāpējušus jautājumus, diskutē par aktuālām tēmām vai vienkārši sazinās un apmaiņās ar zināšanām ar cilvēkiem, ar kuriem citādi kontaktēties nebūtu iespējams, piemēram, ar Eiropas līmeņa organizācijām. Pievienošanās tiešsaistes zināšanu tīklam vai šāda tīkla izveide palīdzēs lauksaimniekiem ātri un plaši sazināties ar citiem iesaistītajiem.

#Twitter #Meeting #AgriChatUK - Lielbritānija

Katru ceturtdienas vakaru Twitter tiešsaistes kopiena #AgriChatUK aicina lauksaimniecības profesionāļus apspriest svarīgus jautājumus, kam vajadzīgs praktisks risinājums. Lauksaimniecības profesionāļi, piemēram, lauksaimnieki, konsultanti, mācībspēki, var gan uzdot jautājumus, gan atbildēt uz tiem. Saimons Heiljs no AgriChatUK stāsta: "Tas ir ātri un vienkārši. Ja pievienosiet savai Twitter ziņai tēmturi #AgriChatUK, citi profesionāļi varēs nekavējoties atlasīt jūsu jautājumu un izklāstīt jums (ja būsiet pieejams) savu skatījumu par konkrētu risinājumu vai sniegt papildu informāciju vai saites uz to."

Vairāk informācijas: <http://www.agrichatuk.org>

Praktiski padomi tiem, kas sāk izmantot sociālos medijus

- Nelietojiet pārlietu sarežģītu izteiksmes veidu – stāstiet skaidri un vienkārši
- Centieties nepieļaut kļūdas un nesniegt maldinošu informāciju – tā var ātri zaudēt uzticamību
- Centieties izvēlēties savām konkrētajām vajadzībām vai interesēm visatbilstošākos sociālo mediju kanālus. Nošķiriet mediju lietošanu privātiem un profesionāliem mērķiem
- Lietojiet asprātīgu tematiku vai uzņemiet fotoattēlus, jo tas palīdz piesaistīt uzmanību un virzīt sarunu uz mērķi.
- Negaidiet, ka pilnīgi visi iesaistīsies diskusijās. Daži cilvēki pieslēgsies tikai tāpēc, lai iegūtu informāciju vai uzzinātu jaunas idejas, viedokļus un iespējas

Padomi, kā meklēt, koplietot un kopradīt informāciju ar EIP-AGRI sociālo mediju starpniecību

- Sekojiet EIP-AGRI sociālajos tīklos [Twitter](#) un [LinkedIn](#)
- Kopīgojiet informāciju vai uzdodiet jautājumu, pieminot @EIPAGRI_SP sociālajā tīklā @Twitter
- Pievienojieties "[Apvārsnis 2020](#)" partneru meklēšanas grupai sociālajā tīklā LinkedIn

► Salīdzinošā novērtēšana labākam lauku saimniecību sniegunam

Salīdzinošā novērtēšana ļauj lauksaimniekiem savas saimniecības sniegunu salīdzināt ar to, ka sasniegušas līdzīgas saimniecības. Vērtēšana parasti tiek veikta pēc tādiem kritērijiem kā kvalitāte, laiks un izmaksas. Tiek apzinātas paraugsaimniecības, kuras tiek salīdzinātas ar pārējo saimniecību rezultātiem un procesiem, – to dēvē par “salīdzinošo novērtēšanu”. Tādējādi lauksaimniekiem ir iespēja uzzināt, cik labs ir to sniegums un – kas ir vēl svarīgāk – kāpēc konkrētas saimniecības ir veiksmīgas. Salīdzinošā novērtēšana ir svarīgs zināšanu apmaiņas un saimniecību ražīguma un ilgtspējas uzlabošanas rīks, kas var noderēt arī konsultantiem.

Salīdzinošā novērtēšana lauksaimnieku diskusiju grupās - Somija

Somijā privāta konsultāciju iniciatīva palīdz lauksaimniekiem uzlabot viņu saimniecību sniegunu. Lai uzlabotu sava darba rezultātus, aptuveni 10 lauksaimnieki diskusiju grupās salīdzina dažādu lauksaimnieku paraugpraksi. Galvenās personas šajā zināšanu apmaiņā ir diskusiju grupu vadītāji. Viņi informē lauksaimniekus par jauniem pētījumu rezultātiem, konkrētiem pētījumiem paraugsaimniecībās, kā arī rosina lauksaimniekus pastāstīt vairāk. Uzticēšanās un atklātība grupā palīdz lauksaimniekiem uzzināt vairāk par viņu praksi no citiem lauksaimniekiem.

Grupa apkopo datus, apzina konkrētus gadījumus un meklē pozitīvas pārmaiņas kādā konkrētā jautājumā. Mērķis ir ietaupīt laiku un sasniegt labākus rezultātus. Ikviena grupa sākumā gūst vispārēju priekšstatu par katru saimniecību un tās lielākajām grūtībām. Kad tās noskaidrotas, grupa nākamo 1-1,5 gadu strādā, lai tās pārvarētu. Šajā laikā visi grupas dalībnieki sniedz kopsavilkumu par to, ko ir sasniegušas labākās saimniecības un ko varētu darīt viņi paši. Galīgajā kopsavilkumā tiek aprakstīts, kas ticis faktiski izdarīts un kā tas mainījis viņu darba rezultātus.

Vairāk informācijas: www.proagria.fi

Padomi, kā meklēt, koplietot un kopradīt informāciju, – EIP-AGRI salīdzinošās novērtēšanas mērķa grupa

EIP-AGRI salīdzinošās novērtēšanas mērķa grupa ir izpētījusi, kādas ir lauksaimnieku un konsultantu iespējas izmantot saimniecību salīdzinošās novērtēšanas datus un procesus, lai uzlabotu ražīgumu un ilgtspēju lauksaimniecībā.

Vairāk informācijas atrodams EIP-AGRI faktu lapā par salīdzinošo novērtēšanu.

“Nākotnes lauksaimniecība būs zināšanu lauksaimniecība. Tomēr mums jābūt pārliecinātiem, ka mēs to veidojam pareizi.”

Eiropas lauksaimniecības un lauku attīstības komisārs Fils Hogans

► Domāt neierastāk

Dažreiz pastāvošās pieejas nesniedz vajadzīgos risinājumus. Atteikšanās no visiem parastajiem noteikumiem, struktūrām un praksēm var palīdzēt rast jaunas perspektīvas un domāt atšķirīgi, lai konkrētajai problēmai rastu jaunu, negaidītu, inovatīvu risinājumu.

Atbalsts no siera padomes - Beļģija

2011. gadā bija pienācis brīdis, kad kāda kazkopības saimniecība Beļģijā nebija pārliecināta, vai spēs izdzīvot. Flandrijas Inovāciju atbalsta centra iniciatīvas iedvesmoti, kazkopji nolēma vērsties pie konsultatīvās padomes, kurā darbojās neatkarīgi eksperti, un lūgt tai jaunas idejas un informāciju. Padomes locekļu vidū bija cepumu fabrikas direktors, slimnīcas vadītājs un pensionējis siera rūpnīcas direktors. Šīs iniciatīvas rezultātā lauksaimnieki ieviesa būtiskas izmaiņas, kas bez padomes atbalsta un veiktajiem aprēķiniem nebūtu ieviestas.

Šobrīd attiecīgais uzņēmums zeļ – no 600 kazām tiek iegūts piens, no kura ražo dabiskus sierus bez piedevām. Saimniecībā darbojas veikals, kurā tās produktus var iegādāties visu gadu, un no aprīļa līdz septembrim apmeklētāji var arī baudīt kazas piena saldējumu vai dzērienu saimniecības vasaras terasē.

Vairāk informācijas: www.polle.be

Lauksaimniecības zināšanu un inovācijas sistēmu (AKIS) uzlabošana lauksaimnieku atbalstam

